

Kaupunginvaltuusto	§ 52	24.05.2021
Kaupunginhallitus	§ 255	31.05.2021
Elinympäristölautakunta	§ 25	28.09.2021

Valtuustoaloite - Maksuton aamupalatarjoilu perusopetuksen oppilaille

1432/12.01.03/2021

Kv 24.05.2021 § 52

Valtuutettu Maarit Koivisto jätti Vasemmistoliiton valtuustoryhmän (6 valtuutettua) valtuustoaloitteen koskien maksutonta aamupalatarjoilua perusopetuksen oppilaille.

Päätös: Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kh 31.05.2021 § 255

Valmistelija: hallintosihteeri Juha Rinta-Jouppi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tiedokseen.

Aloite lähetetään sivistyspalveluiden sekä ruoka- ja siivouspalveluiden valmisteltavaksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

Elymltk 28.09.2021 § 25

Valmistelija: ruokapalvelupäällikkö Pirjo Kivinen, puh. 02 761 4230

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuutta tarjota perusopetuksen oppilaille maksuton aamupala kouluissa. Selvityksessä on huomioitava käytännön näkökulmien lisäksi vaikutukset koululaisten hyvinvointiin ja jaksamiseen.

Maksuton aamupala olisi tärkeä osalle oppilaista ja perheistä taloudellisista tai elämänhallintaan liittyvistä syistä. Aamupalan tarjoaminen perusopetuksen oppilaille ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä. Mikäli aamupalan tarjoaminen ei ole esimerkiksi taloudellisista syistä mahdollista, tukea tulee osoittaa näille perheille muualta kuin suoraan koulun palveluna. Tuleekin ensisijaisesti etsiä keinoja, joilla maksuttoman aamupalan saisi kohdennettua aidosti sitä tarvitseville esim. yhteistyössä sosiaalipalveluiden kautta.

Tärkeää olisi kouluissa keskittyä parantamaan oikeaoppisen aterian kokoamista lounaalla. Lisäksi korostaa oppilaille ja huoltajille aamupalan merkitystä. Asia voidaan ottaa esille oppilaiden kanssa ja oppimiskeskusteluissa tuomalla esille keinoja, joilla aamupalan syömistä voidaan edistää, kuten nukkumaanmeno hieman totuttua aikaisemmin ja aamupalan valmistaminen jääkaappiin valmiiksi. Olennaista on tukea koteja kasvatustyössä. Tukea tulee tarjota ja antaa silloin, kun sitä tarvitaan ja heille, jotka sitä tarvitsevat.

Oppilaille tarjottavasta maksuttomasta aamupalasta aiheutuisi aamupalatarjoilun raaka-aineisiin, valmistamiseen, tarjoiluun, astiahuoltoon ja siivoamiseen sekä valvontaan liittyviä kustannuksia. Myös koulukuljetusaikatauluihin olisi tehtävä muutoksia.

Jos aamupala-aika olisi päivittäin 20 minuuttia ja kouluissa sitä valvoisi yksi henkilö, tulisi työresurssia kasvattaa viikossa n. viidellä tunnilla toimipistettä kohden. Nykyiset ruokapalveluiden henkilöstöresurssit eivät mahdollista aamupalatarjoilun toteuttamista koulujen oppilaille.

Aamupalatarjoilun kustannuksia on selvitetty ruokahuollon elintarvikkestannusten kolmen vaihtoehdon osalta. Aamupalan kolme vaihtoehtoa on laadittu siten, että puuroateria, joka sisältää myös suositusten mukaan rasvattoman maidon, näkkileivän, levitteen ja tuorepalan. Kouluille pitää palkata aamupalan valmistaja, joka huolehtii lisäksi tarjoamisen, astiahuollon ja siivouksen sekä valvonnan. Toisessa vaihtoehdossa olisi tarjolla puuro ja maito, joka vähentää hieman raaka-ainekuluja, mutta henkilöstökulut pysyvät kutakuinkin samoina. Kolmas vaihtoehto on henkilöstöresurssien puolesta edullisin järjestää, ei vaadi astiahuoltoa ja valmistamiseen ei kulu aikaa. Tarjoaminen, siivous ja valvonta lisää henkilöstökuluja.

Laskennallisesti näillä vaihtoehdoilla raaka-aineiden hinnat vuositasolla ovat seuraavat:

1. puuro ja maito	36 500 €
2. hedelmä, esim. banaani, omena, päärynä	69 500 €
3. puuro, maito, näkkileipä, levite, leikkele, tuoreviipale	150 500 €

Lisäksi henkilöstökuluja valmistamiseen, tarjoiluun, astiahuoltoon ja siivoamiseen vaihtoehtojen 1 ja 3 osalta kustannuksiin on laskettu siten, että viikossa keskimäärin koulujen osalta 3,25 tuntia lisää viikkotyöaikaa/ toimipiste. Lisähenkilöstöä tulisi rekrytoida ja haasteen tuose, että tuntimäärä päivässä on minimaalinen.

Aamupalan tarjoaminen maksutta kaikille edellyttää nykyisten määrärahojen lisäämistä ja on hankala toteuttaa yhdenvertaisesti kaikkia oppilaita koskevana. Valtuustoaloitteessa esitettyä aamupalakokei-

lua kannatettavampaa on etsiä keinoja niiden perheiden löytämiseksi ja tukemiseksi, joilla ei ole resursseja tarjota aamupalaa ja kehittää edelleen jo toimivaa mallia, joka on alemmilla luokilla aamupäivätoiminnan yhteydessä käytössä. Mikäli aamupalatarjoamisen päädytään, tulee kaikki siihen liittyvät kustannukset kattaa sivistystoimialalle erillisellä rahoituksella, eikä toiminta saa vaarantaa koulun lakisääteisiä perustehtäviä.

Tarkempien kustannusten selvittämiseksi tarvitaan lisätietoja ja linjauksia mm. aikatauluista ja aamupalan sisällöstä sekä tarjoilukerroista viikkokohtaisesti.

Teknisen johtajan ehdotus:

Elinympäristölautakunta toteaa vastauksenaan aloitteeseen, että talousarviossa 2022 ei ole varauduttu menoerään maksuttoman aamupalan tarjoamisen osalta.

Ensi vuoden aikana on mahdollista tehdä asiakaskysely koululaisille siitä, kuinka moni olisi halukas ottamaan tarjotun maksuttoman aamupalatarjoilun vastaan ja sitoutumaan siihen. Tämän palautteen pohjalta voidaan asian valmistelua tarvittaessa jatkaa.

Teknisen johtajan muutettu ehdotus:

Elinympäristölautakunta toteaa vastauksenaan aloitteeseen, että talousarviossa 2022 ei ole varauduttu menoerään maksuttoman aamupalan tarjoamisen osalta.

Ensi vuoden aikana tehdään asiakaskysely koululaisille aamupalatarpeesta ja siihen sitoutumisesta.

Päätös: Elinympäristölautakunta hyväksyi yksimielisesti teknisen johtajan muutetun ehdotuksen.

Pöytäkirjamerkintä:

Asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan oli ruokapalvelupäällikkö Pirjo Kivinen.